

УДК 81-042.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/39-1-27>

Людмила ГЕРМАН,

orcid.org/0000-0003-1006-6225

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри мовних дисциплін

Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва
(Харків, Україна) *herman_lyudmyla@ukr.net*

Віра ШАСТАЛО,

orcid.org/0000-0001-5633-7946

доцент кафедри методики та практики викладання іноземної мови
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

(Харків, Україна) *vturchenko@karazin.ua*

Ірина ГЛАДКИХ,

orcid.org/0000-0001-5382-6066

викладач кафедри мовних дисциплін

Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва
(Харків, Україна) *irinagladkih1@gmail.com*

НАЦІОНАЛЬНІ КУЛЬТУРНІ КОДИ В ПОРІВНЯЛЬНОМУ АСПЕКТІ

Стаття присвячена вивченню особливостей культурних кодів Нової Зеландії та Німеччини в компаративному аспекті на матеріалі годонімів міст Крайсчерч та Геттінген. Актуальність дослідження зумовлена зацікавленістю лінгвістів у дослідженні різних аспектів проблеми зв'язку мови й культури та використанням урбанонімічного матеріалу в аспекті участі мови в утворенні духовної культури й участі культури у формуванні мови тієї чи іншої нації. Годоніми є найбільш нестабільною частиною топонімічної лексики, яка відображає національну культуру, традиції та звичаї народу, духовні цінності, історію країни і змінюється залежно від певних екстралінгвальних та лінгвальних факторів. Дослідження проведено на матеріалі годонімів, відібраних з офіційних списків назв лінійних об'єктів міст Крайсчерч і Геттінген, які функціонують в 21 ст. у Новій Зеландії та Німеччині. Загальний корпус назв лінійних об'єктів становить 1700 годонімів. Виділено основні типи культурних кодів, такі як: топomorphicний, антропоморфний, флористичний, фауністичний, емоційно-характерологічний, умовно-кольоровий, фізико-географічний, темпоральний, професійно-виробничий, демографічний та змішаний коди, що відображені в назвах лінійних об'єктів міст Крайсчерч та Геттінген.

Необхідно зазначити, що національна специфіка проявляється в кількісному вираженні, що дозволило нам виявити спільні та відмінні характеристики. Топomorphicний та антропоморфний коди були найяскравіше виражені в обох мовах, що говорить про значення історії своєї країни та її сьогодення для новозеландців та німців. Емоційно-характерологічний код виявився більш важливим та значущим для новозеландців, в той час як умовно-кольоровий – для німців, професійно-виробничий код характеризується більш широким спектром у німців, у той час, як демографічний – у новозеландців.

Ключові слова: урбаноніми, годонім, культурний код, типи культурних кодів, Крайсчерч, Геттінген.

Lyudmyla HERMAN,

orcid.org/0000-0003-1006-6225

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Head of the Chair of Language Disciplines

Kharkiv National Agrarian University named after V. V. Dokuchayev
(Kharkiv, Ukraine) *herman_lyudmyla@ukr.net*

Vira SHASTALO,

orcid.org/0000-0001-5633-7946

Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Language Teaching Methods and Practice
V. N. Karazin Kharkiv National University
(Kharkiv, Ukraine) *vturchenko@karazin.ua*

Iryna HLADKYH,

orcid.org/0000-0001-5382-6066

Assistant at the Chair of Language Disciplines

Kharkiv National Agrarian University named after V. V. Dokuchayev

(Kharkiv, Ukraine) irinagladkihh1@gmail.com

NATIONAL CULTURAL CODES: COMPARATIVE ASPECT

The article is concerned with studying the peculiarities of cultural codes in New Zealand and Germany in comparative aspect on the material of hodonyms existing in Christchurch and Gettingen. The urgency of the research is caused by linguists' interest in investigating different aspects of the problem concerning the ties between language and culture and application of urbanonyms for creating spiritual culture and participation of culture in formation of nation's language.

Hodonyms are the most unstable part of toponyms which reflect the nation's culture, traditions, and customs of peoples, spiritual virtues, country's history and change depending on certain extra-lingual and lingual factors. The study is conducted on the material of city line objects names of Christchurch and Gettingen functioning nowadays in New Zealand and Germany. The total quantity of hodonyms is 1700 names taken from the lists of official street names of Christchurch and Gettingen. The main types of cultural codes peculiar for New Zealand and German nations are defined: topomorphic, anthropomorphic, floristic, faunal, emotional-characterological, conditionally colored, physically geographic, temporal, professionally productive, demographical and mixed one reflected in the names of the given line objects.

It is necessary to state that national peculiarities are revealed in quantitative characteristics that permits to define common and distinctive traits. Topomorphic and anthropomorphic codes are the most expressive in both languages that shows the significance of nation's history for New Zealanders and Germans. Emotional-characterological code is more significant for New Zealanders than Germans; conditionally colored – for Germans; professionally productive code is characterized by wider spectrum for Germans while demographic – for New Zealanders.

Key words: urbanonyms, hodonyms, cultural code, types of cultural codes, Christchurch, Gettingen.

Постановка проблеми. Загально визнаним є той факт, що мова і культура тісно пов'язані між собою. Мова не існує поза культурою, і згідно з точкою зору С. Г. Термінасової (Термінасова, 2000), її можна розглядати як: 1) дзеркало культури, оскільки в ній відображається не тільки реальний світ навколо людини та умови життя, а й суспільна самосвідомість народу, його національний характер, менталітет, спосіб життя тощо; 2) складова частина культури, оскільки саме мова зберігає культурні цінності, що фіксується в лексичі, фразеології, граматиці та ін.; 3) мова є носієм культури, адже вона передає скарбниці національної культури майбутнім поколінням; 4) знаряддя культури, адже в мові закладені менталітет, певне бачення світу, шкала цінностей прищеплюються носіям мови, формуючи тим самим особистість людини-представника національної культури.

Аналіз досліджень. Людина завжди знаходиться під впливом своєї національної культури, яка визначає як лінгвістичні, так і психологічні аспекти спілкування. Національні особливості втілення універсальних уявлень про світ визначають особливості структури національної мови (що є універсальним архівом історичної пам'яті народу, відображає його спосіб життя, мораль, психологію, принципи поведінки тощо). Мовні одиниці виступають засобом зберігання та передачі ментальності носіїв мови. Внутрішні закони мовного розвитку встановлюють логіку формування національної картини світу та закономірності передачі

змісту. Як зазначає Дормідонтова О. А. (Дормідонтова, 2009), національна культурна інформація часто не лежить на поверхні мови, а закодована в семантичній структурі слова, в його внутрішній формі, в семантиці граматичних феноменів, в синтаксисі тощо. Зацікавленість в цих прихованих смислах зумовила появу поняття кода культури. Існує багато визначень цього терміна Красних В. В., Букіної Н. В., Щепанської Т. Б. (Красних, 2002; Букіна, 2008; Щепанська, 2004) та ін. Ми розглядаємо це поняття вслід за Красних В. В. (Красних, 2002) як «сітку, яку культура накладає на навколишній світ, розділяє його, категоризує, структурує та оцінює». Коди культури, чітко упорядковані, мають системний характер, що передбачає сукупність об'єктів зовнішнього та внутрішнього світу людини, можуть розглядатися як «макросистема характеристик об'єктів картини світу, а також таксономія елементів картини світу, в якій об'єднані природні і створені людиною об'єкти (біофакти, і артефакти), об'єкти зовнішнього та внутрішнього світів фізичні та психічні явища». Більшість авторів, що досліджують культурні коди націй, сходяться на думці, що вони мають певний набір характеристик, як і будь-який інший феномен. До цих особливостей вони відносять: самодостатність для продукування, трансляції та збереження людської культури, відкритість до змін, універсальність. Саме ці характеристики визначають значимість та стійкість кодів культури у межах будь-якої національної культури (Дормі-

донтова, 2009). Лінгвісти (Дормідонтова, 2009; Красних, 2002; Мезенко, 2011), які займаються дослідженням особливостей культурних кодів націй, виділяють різну кількість. Дослідження в основному проводяться на матеріалі однієї конкретної мови, хоча існують деякі розвідки, виконані у порівняльному аспекті (Дормідонтова, 2009; Рябцева, Ли Мо, 2020).

В основу нашої розвідки покладена класифікація культурних кодів, запропонована білоруським лінгвістом Мезенко А. М. (Мезенко, 2011), яка досліджувала цю проблему на прикладі урбанонімів міст слав'янських країн і визначила такі групи культурних кодів: топomorphicний, антропоморфний, флористичний, фауністичний, емоційно-характерологічний, умовно-кольоровий код, темпоральний, фізико-географічний, яка була нами конкретизована та доповнена (Герман, Шастало, 2021).

Мета нашої розвідки – вивчення особливостей культурних кодів Нової Зеландії та Німеччини на матеріалі годонімів міст Крайсчерч та Геттінген у компаративному аспекті та виявлення спільних і відмінних рис. Актуальність дослідження зумовлена зацікавленістю лінгвістів у дослідженні різних аспектів проблеми зв'язку мови та культури та використанням урбанонімичного матеріалу в аспекті участі мови в утворенні духовної культури і участі духовної культури у формуванні мови тієї чи іншої нації (Мезенко, 2011: 389).

Зазначимо, що годоніми є найбільш нестабільною частиною топонімичної лексики, яка відображає національну культуру, традиції та звичаї народу, духовні цінності, історію країни тощо. **Матеріалом** для вивчення зазначеної проблеми виступають списки назв лінійних об'єктів-годонімів, що були відібрані з офіційних списків назв, що містяться в документах рішень місцевої топонімичної служби (A List of Christchurch Streets) міста Крайсчерч, і міського архіву міста Геттінген (Tamke, Driever 2012) у рівному обсязі, тобто по 850 одиниць. Загальний корпус назв лінійних об'єктів становить 1700 годонімів.

Виклад основного матеріалу. Місто Крайсчерч – найбільше місто Південного острова в Новій Зеландії, центр регіону Кентербері. Назва міста походить від англійської Христова церква (Christchurch). Становлення міста Крайсчерч історично пов'язують з 1947–48 рр., хоча офіційна дата його заснування – 1856 р. Це одне з перших міст, яке прийняло на свої терени перших британських переселенців-колонізаторів, вихідців з Англії, Ірландії, Уельса, Шотландії тощо. Ідея створення міста належала Асоціації Кантербері, що була організована в Британії і якій нале-

жить розробка плану колонізації Нової Зеландії. Із часом у місті споруджувалися будинки, прокладалися дороги, почала формуватися інфраструктура міста. Крайсчерч став третім після Окленда та Веллінгтона містом за чисельністю населення та розвитку галузей промисловості (переробної: молочної, пивоварної; енергетичної; лісотехнічної та ін.), розвинулася транспортна система, яку формували різні види транспорту. Місто Геттінген — стародавнє університетське місто на півдні Німеччини, є п'ятим за величиною містом Нижньої Саксонії. Найвищий економічний розквіт міста припадає на 14-15 ст., коли воно стало великим торгівельно-ремісничим центром. Це пов'язано з торгівельним маршрутом північ-південь, який проходив вздовж долини Лайне. Із 1964 р. входить до складу району Геттінгену. Приблизно 20% населення міста становлять студенти з різних країн світу. Крім корінного населення, тут проживають російськомовні німці-переселенці, поляки, турки, євреї та ін. Геттінген є освітнім, науковим та культурним центром Німеччини, тут існує ряд науково-дослідних центрів (з фізіології та фармакології, ветеринарної медицини та ін.). Близько 85% населення працює у сфері освіти та інформаційно-комп'ютерних послуг. Промисловість здебільшого має місцеве значення, спеціалізація підприємств частково пов'язана з університетом та науково-дослідними центрами.

У результаті проведеного компаративного аналізу відібраного корпусу годонімів зазначених міст нами виявлені такі типи культурних кодів, що відображені в новозеландських та німецьких годонімах:

1) *топоморфний*, який виражається: **А.** в новозеландському національному варіанті англійської мови (НЗА) за допомогою назв лінійних об'єктів, що вказують на інший об'єкт, відносно якого номінується міський лінійний об'єкт (це може бути міський населений пункт або внутрішньоміський тип об'єкта, який існував або існує в Британії чи колишніх колоніях Великобританії: *Cambridge Terrace, Glasgow Street, London Street etc.*, що вказує на прихильність новозеландців до своєї метрополії, (*Canada Crescent 'after the name of British former colony', Calgary Place 'after Calgary, Canadian city', Ardrossan Street 'after the name of town in Scotland'*)); **Б.** в німецькій мові виражається за допомогою годонімів, що вказують на інший об'єкт, відносно якого номінується міський лінійний об'єкт (це може бути міський населений пункт, який існує зараз в Німеччині, наприклад Берлін: *Charlottenburger Straße 'nach dem ehemaligen Verwaltungsbezirk Charlottenburg von Berlin', Schöneberger Straße,*

Spandauer Weg 'nach dem Berliner Stadtbezirk Spandau', *Tegeler Weg*) або від топонімів, що зустрічалися раніше на територіях, які входили до складу країни: *Danzig* (Гданськ), *Masuren* та ін.); *Allensteiner Weg*, *Danziger Straße* 'in Erinnerung an die Stadt Danzig (heute: Gdańsk)', *Elbinger Straße*, *Goldaper Weg*, *Insterburger Weg* 'zur Erinnerung an die ostpreußische Stadt Insterburg', *Königsberger Straße* 'nach Königsberg, der Hauptstadt Ostpreußens, heute Kaliningrad' чи від назв міст Померанії (історичного краю Польщі та Німеччини): *Greifswalder Weg*, *Kolberger Weg*, *Pommerneck*, *Schneidemühler Weg*, *Stargarder Weg*, *Stettiner Straße*, *Stralsunder Weg* та ін.;

2) *антропоморфний*, що реалізується: **А.** в годонімах НЗА, в основі яких лежать прізвища, імена відомих британців (членів королівської родини, місіонерів, письменників, політиків тощо), життя яких тим чи іншим чином пов'язане з Новою Зеландією: *Albert Terrace*, *Alexandra Street* 'after members of Queen's family', *Charles Dickens Street*, *Thackeray Street* 'after British writers', *Rebecca Lane* 'after British missionary', новозеландських політиків (*Vogel Street* 'named after New Zealand Prime-minister', *Normanby Street* 'after New Zealand governour'), або з мешканцями, що проживають на цій вулиці (*Wellock Street* 'after European settler living in this street'), в честь учених, представників різних професій (*Gregory Road* 'after the engineer, who lived in that locality'); **Б.** в німецькій мові в годонімах, в основі яких знаходяться прізвища, імена особистостей, які мають відношення до Геттінгена (жили або працювали там); більшість відантропоморфних назв лінійних об'єктів пов'язана з Геттінгенським університетом ім. Г. Августа, який є відомим науковим та навчальним центром країни (це професори, докторанти, Нобелівські лауреати в різних галузях науки, винахідники, вчені-фізики та математики тощо): *Philipp-Reis-Straße*, *Porscheweg*, *Rudolf-Diesel-Straße*, *Daimlerstraße*, *Dürrstraße*, *Hugo-Junkers-Straße*, *Zeppelinstraße*, *Benzstraße*, *Ottostraße*, *Emmy-Noether-Weg*, *Hermann-Weyl-Stieg*, *Karl-Schwarzschild-Weg*, а також з відомими поетами, письменниками, композиторами: *Beethovenstraße*, *Brahmsstraße*, *Händelstraße*, *Arnimweg*, *Brentanoweg*, *Eichendorffplatz*, *Tieckweg*, *полімікуму Friedrich-Ebert-Straße*, *Otto-Wels-Weg*, *Wolfgang-Döring-Straße*, *Paul-Löbe-Weg*, *Bebelstraße*, *Friedrich-Naumann-Straße*, *Karl-Marx-Straße*, *Kurt-Schumacher-Weg*, *Thomas-Dehler-Weg* та ін.;

3) *флористичний*, **А.** який вказує: в НЗА на своєрідність рослинного світу країни (у більшості випадків – це ендемічні види новозеландської

флори, дерева та кущі: *Matai Street*, *Rata Road*, *Amoka Crescent* 'after New Zealand endemic trees'), які зустрічаються тільки на території Нової Зеландії; **Б.** в німецькій мові флористичний код реалізується в годонімах, які також походять від назв представників рослинного світу: дерев, кущів, квітів, які ростуть в основному в європейській частині *Ahornsteg* 'in Anpassung an das übrige Baugebiet', *Am Kirschberge*, *Akazienweg*, *Birkenweg*, *Buchenweg*, *Eichenhof*, *Eschenweg*, *Fliederweg*, *Kastanienweg*, *Kiefernweg*, *Lindenallee* 'entlang dieser Straße haben einmal Linden gestanden', *Lindenweg*, *Lärchenweg*;

4) *фауністичний*, **А.** в НЗА реалізується в назвах, вулиць, які походять від назв представників тваринного світу країни, які є також ендемічними: *Kereru Street* 'after New Zealand endemic species of pigeon', *Araukana Way* 'after New Zealand breed of poultry', *Weka Street* 'after New Zealand endemic bird'; **Б.** у німецькій мові цей код експлікується в назвах, вулиць, які також походять від назв представників тваринного світу: *Igelweg*, *Drosselstieg* 'nach einer weltweit verbreiteten Familie der Singvögel', *Eulenloch*, *Finkenweg*, *Habichtsweg* 'aus der Gattung der Habichtartigen', *Iltisweg* 'nach einer Untergruppe in der Gattung der Marder', *Amselweg* 'nach der Amsel oder Schwarzdrossel';

5) *емоційно-характерологічний код*, **А.** що есплікується в НЗА в годонімах, що можуть викликати певні емоції: радість, сум тощо; *Mt Pleasant Road* 'it is named because this street runs through the suburb of Mt Pleasant', *Wild Dunes Place* 'named after the Wild Dunes golf course'; *Cemetery Lane* 'a street leading to the cemetery'; **Б.** в німецькій мові цей код нами не виявлений;

6) *умовно-кольоровий код*, **А.** в НЗА цей код об'єктивується в наступних назвах лінійних об'єктів: *Papaumu Green Street* 'named after green broadleaf tree', *West Green* 'named to reflect the locality together with the materials used to enhance it', де есплікується зелений колір, що вказує на унікальну природу країни, безліч парків, садів, лісів **Б.** у німецькій мові кольоровий код виражений в годонімах типу *Grüner Weg*, *Helweg* 'wahrscheinlich eine Ableitung von mhd. helle für hell und glänzend', *Roter Berg* 'nach der kräftigen rotbraunen Färbung des Bodens', *Rote Straße* 'nach einer Farbe, die traditionell dem Gericht zugeordnet ist', *Arbecksweg* 'dem Namen Arbeck liegt die altsächsische Farbbezeichnung erp braun, dunkelfarben zu Grunde', де, окрім зеленого кольору, есплікується червоний, коричневий, що можна пояснити тим, що в архітектурі вулиць переважають червоно-коричневі відтінки;

7) *темпоральний*, який есплікується **А.** в НЗА за допомогою годонімів, що вказують на час чи послідовність виникнення лінійного об'єкта (*Fifth Street, Sixth Street, New Street, Old Red Barn Road, Young Street*); **Б.** в німецькій мові аналогічно – *Neuer Weg 'man hat keinen passenden Namen gefunden', Neustadt, Im Alten Dorfe 'führt durch den alten Dorfkern des Ortsteiles Holtensen', Zweiundachtziger Platz*;

8) *фізико-географічний код*, який реалізується **А.** в НЗА в назвах, що вказують на особливості рельєфу: розміру, конфігурації, характеристики ґрунту тощо: *Sandy Avenue 'named after a very high sand ridge that had to be removed before development could proceed', Marshland Road 'named because the road runs through Marshland which in turn is named because of the peaty soil in this area'*, **Б.** в німецькій мові він реалізується в назвах, що вказують: на гори та гірські хребти (здебільшого в районі Grone): *Ithweg 'der Ith ist ein bewaldeter Höhenzug', Elmweg 'nach dem Höhenzug südöstlich von Braunschweig', Brockenweg 'nach der höchsten Erhebung des Harzes, dem Brocken', Harzstraße 'nach dem höchsten Gebirge Norddeutschlands'*; на особливості рельєфу: розміру, конфігурації, характеристики ґрунту тощо: *Am Brachfelde 'für brach liegendes Land', In der Lehmkuhle 'ein Flurname weist auf das Lehmvorkommen', Kalklage 'Flurname deutet auf die stark kalkhaltigen Böden in Nikolausberg hin', Grimmengarten 'nach einen grimmigen Boden'*; на водойми, річки, озера: *Allerstraße, Uferweg 'führt an der Weende entlang', Kleines Wasser 'nach einer künstlich geschaffenen Ableitung der Weende'*.

Додатково виділені нами ще: 1) *професійно-виробничий*, що відображається **А.** в НЗА в годонімах, пов'язаних із професійною діяльністю жителів місцевості *Milker's Gate 'the place is named to mark the dairying history of the area'; School Lane 'named after the educational establishment located there'; Railway Street 'named because it leads to the railway'*, що говорить про розвиток залізничного транспорту, молочної промисловості, системи освіти та ін. **Б.** у німецькій мові цей код відображається в годонімах, пов'язаних з професійною діяльністю жителів місцевості: *Kohlweg 'hier waren früher Gärten, in denen Kohl angebaut worden ist', Baumschulenweg 'nach der im letzten Jahrhundert dort befindlichen Baumschule', Schülerstieg 'nach einem Fußweg zur Greitschule', Brauweg 'nach der Städtischen Brauerei an diesem Weg', Tuchmacherweg 'der Straßename erinnert an die Tuchmacher in Göttingen'*; 2) *демографічний код*, який реалізується **А.** в НЗА у назвах,

пов'язаних з походженням мешканців, що населяють цю місцевість: *Polish Settlers Place 'in honour of the Polish workers who drained a great deal of marshland so making it productive', Wales Street 'named after Wales, a part of Great Britain', Scott Street 'named after Scottish settlers'* (вихідці з Британських островів, корінні жителі країни, маорі, мігранти з країн Європи, Полінезійських островів тощо), **Б.** у німецькій мові – аналогічно: *Jüdenstraße 'war lange Zeit Wohnort vieler jüdischer Bewohner Göttingens, wobei vermutlich schon im 14. Jahrhundert eine kleine jüdische Gemeinde bestand'* асоціюється з євреями, що довгий час мешкали на цій вулиці; та *Schäfergasse 'nach den ersten Ansiedler dieser Gasse namens Schäfer'* 3) *змішаний код*, в якому об'єктивується декілька ознак лінійного об'єкта: наприклад, **А.** в НЗА це колір, виробничо-професійна діяльність, темпоральність, топоморфність тощо: *New Brighton Road* (темпоральність та топоморфність), *Old West Coast Road* (темпоральність і фізико-географічне положення) тощо, **Б.** у німецькій мові – *Gärtner-Hesse-Weg, Kapitän-Lehmann Gärtner-Hesse-Weg, Kapitän-Lehmann-Straße, Senator-Grünwald-Weg* (виробничо-професійна діяльність та антропоморфність), *Kurze-Geismar-Straße, Lange-Geismar-Straße* (фізико-географічне положення і топоморфність) тощо.

Висновки. Порівнявши виявлені та описані вище культурні коди двох країн, які були експліковані в годонімах зазначених міст, можна зробити висновок про їх універсальність. Але необхідно також відзначити і їх національну специфіку, яка проявляється, зокрема, в їх кількісному вираженні. Найяскравіше в обох мовах виражені топоморфний та антропоморфний коди, що говорить про значення історії своєї країни та її сьогодення для новозеландців та німців. Флористичний, фауністичний, темпоральний та фізико-географічний коди також представлені в нашому матеріалі дослідження приблизно в однаковому співвідношенні в англійській та німецькій мовах. Емоційно-характерологічний код є більш важливим та значущим для новозеландців, у той час як умовно-кольоровий – для німців. Додатково виділені нами професійно-виробничий код характеризується більш широким спектром у німців, у той час як демографічний – у новозеландців. Комбінація субкодів у межах змішаного культурного коду в англійській та німецькій мовах, які функціонують в зазначених країнах, майже однакова.

Перспективою подальших досліджень вважаємо вивчення культурних кодів інших країн у порівняльному аспекті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Букина Н. В. Культурный код как язык культуры. *Вестник ЧумГУ*. 2008. № 2. С.69–73.
2. Герман Л. В., Шастало В. О. Експлікація культурного коду нації у міській годоніміці. *The World of Science and Innovation*. 2021. С. 338–344.
3. Дормидонтова О. А. Коды культуры и их участие в создании языковой картины мира на примере гастрономического кода в русской и французской лингвокультурах. *Вестник ТГУ*. Вып.9. 2009. С. 201–209.
4. Мезенко А. М. Урбанонимия как язык культуры. *Ученые записки Таврического нац. ун-та им. В.И. Вернадского. Серия «Филология Социальные коммуникации»*. Т. 24. Ч. 1. 2011. С. 388–392.
5. Рябцева Е. С., Ли Мо. Годонимия Шанхая и Екатеринбурга. *Вопросы ономастики*. 2020. Т. 17. С. 136–139.
6. Система: тексты и традиции субкультуры / Т. Б. Щепанская. Москва : ОГИ, 2004. С. 59.
7. Этнопсихолінгвістика і лінгвокультурологія / В. В. Красных. Москва : Гнозис, 2002. С. 232.
8. Язык и межкультурная коммуникация : учебное пособие / С. Г. Тер-Минасова. Москва : Слово, 2000. С. 14–15.
9. Christchurch street and place names. *Christchurch City Libraries*. URL : <https://my.christchurchcitylibraries.com/christchurch-place-names> (дата звернення: 17.10.2020).
10. Göttinger Straßennamen / G. Tamke, R. Driever. Göttingen : Stadtarchiv Göttingen, 2012. 309 S.

REFERENCES

1. Bukina N.V. Kul'turnyj kod kak jazyk kul'tury [Cultural code as a culture language]. *Vestnik ChitGu*. 2008. N 2. P. 69–73. [in Russian].
2. Herman L.V., Shastalo V.O. Eksplikacija kul'turnoho kodu nacji u mis'kij hodonimici [Explication of the cultural code of the nation in urban homonymy]. *The World of Science and Innovation*. 2021. P. 338–344. [in Ukrainian].
3. Dormidontova O.A. Kody kul'tury i ih uchastie v sozdanii jazykovej kartiny mira na primere gastronomicheskogo koda v russkoj i francuzskoj lingvokul'turah [Culture codes and their participation in the creation of a linguistic construal of the world on the example of the gastronomic code in Russian and French linguocultures]. *Vesnik TGU*. Vyp. 9. 2009. P. 201–209. [in Russian].
4. Mezenko A.M. Urbanonimija kak jazyk kul'tury [Urbanonymy as a language of culture]. *Uchenye zapiski Tavricheskogo nac. un-ta im. VI. Vernadskogo. Serija "Filologija Social'nye komunikacii"*. T 24. Ch. 1. 2011. P. 388–392. [in Russian].
5. Rjabceva E.S., Li Mo. Godonimija Shanhaja i Ekaterinburga [Hodonyms Shanghai and Yekaterinburg]. *Voprosy onomastiki*. 2020. T.17. P. 136–139. [in Russian].
6. Sistema: teksty i tradicii subkul'tury [System: texts and traditions of subculture] / T.B. Shhepanskaja. M.: OGI, 2004. P. 59. [in Russian].
7. Jetnopsiholingvistika i lingvokul'turologija [Ethnopsycholinguistics and cultural linguistics] / V.V. Krasnyh. M.: Gnozis, 2002. P. 232. [in Russian].
8. Jazyk i mezhkul'turnaja kommunikacija: uchebnoe posobie [Language and intercultural communication: study guide] / S.G. Ter-Minasova. M.: Slovo, 2000. P. 14–15. [in Russian].
9. Christchurch street and place names. *Christchurch City Libraries*. URL: <https://my.christchurchcitylibraries.com/christchurch-place-names/> (Retrieved: 17.10.2020)
10. Göttinger Straßennamen / G. Tamke, R. Driever. Göttingen: Stadtarchiv Göttingen, 2012. 309 S.